

СТАНОВИЩЕ

На проф. БОЯНКА АРНУДОВА

ОТНОСНО: ДИСЕРТАЦИОННИЯТ ТРУД

на

МИЛЕНА НИКОЛОВА ИВАНОВА

МУЗИКАЛНИЯТ ЖИВОТ В ГРАД ЛОМ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ХХ ВЕК

редовен докторант към катедра “Класическо пеене“, Вокален факултет на НМА “П.Владигеров“

Като научен ръководител на докторанта **Милена Иванова** позволявам си, най-напред да споделя впечатления от съвместната ни тригодишна работа. Преди всичко – за изборът на тема. Тя искаше – и го постигна – да събере и подреди част от музикалната история на родния си град, история в която е съучаствала до неотдавна, факт, който споделя с гордост и вълнение. И действително, Милена Иванова упорито и с много отдаденост събираше факти, работеше с архивите на градската библиотека в Лом и на личности, свързани с градежа на музикалния живот през 20.век. С някои от които провежда много полезни интервюта. Сърцато и влагайки много енергия тя организира юбилейни концерти, в които сама участваше. Накратко - темата не е само сериозна научна работа, темата е изживяна и преминала през душата на докторантката. Което ценя особено много.

„МУЗИКАЛНИЯТ ЖИВОТ В ГРАД ЛОМ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ХХ ВЕК“

е изследване състоящо се от 240 страници, организирано в три глави, увод, заключение, библиография и приложения. Считаю, че поставените цели са реализирани много успешно тъй като в труда е описан - хронологично и с редица досега непубликувани факти, музикалният живот на Лом който, както е добре известно, е свързан с някои стартови моменти от нашата културна история. Милена Иванова добре систематизира и умело употребява събраната информация - съобразно основните си идеи и научни цели. В хода на работата докторантката осмисли необходимостта да се върне много назад във времето, за да открие изворите, историческите и социално-икономическите предпоставки за активния живот в град Лом още от 19. век. Оказа се, че в градската библиотека на Лом има чудесен архив, който Милена Иванова изследва дълго време, който ѝ разкри не само ред факти, но и духът на една твърде забравена, вече, епоха; концентрира вниманието ѝ върху създаването на училището, на читалището, върху първите музикални изяви в Лом и първите музиканти поставили основите на културен живот. Във Втора глава, по мое мнение има много стойностни становища, констатации, тъй като именно тук е развит - подробно и в исторически контекст, тезиса за създаване на Театрално-музикална дружба –от 1910, и на Ломската самодейна оперета – от 1927 година. Всъщност, в първите две глави е реализирана широка, колоритна панорама на живота на будните българи обитаващи поречието на Дунав, свързането на Лом с европейската култура, тук авторката започва да изгражда пълноценни исторически образи на личности с голямо значение за просперитета на града. В тази част от изследването си тя демонстрира историческо мислене и възможност за навлизане в същината на процесите, тъй като не се ограничава само до конкретни събития и документи, но формулира/дефинира етапи, значимост и свързаност на развитието на обществото – в икономически, интелектуален и духовен план. Събраните информации от тогавашната преса са не само доказателство, но и вече

подбран, извлечен материал, който би бил в помощ за всяко бъдещо проучване. Докато в Трета глава са интерпретирани тезите за създаване и организиране дейността на Ломската оперета, за личностите, вложили талант и енергия в нейното утвърждаване и развитите. Специално ще отбележа под-главите, в които се извеждат заслугите, качествата, постиженията на отделни артисти, на диригенти, педагози, балетисти и пр. Оценявам високо интереса ѝ към визуалната част на спектаклите, откритите от нея сведения за първите декори, костюми. Защото само истински свързан с театъра човек може да прецени значимостта на тази компонента от една постановка. И беше чудесно, че Милена Иванова успя да се срещне с артисти, като прочутата Шели Цветанова, която скоро след това си отиде от този свят, ентузиастични –самодейци, или професионално подготвени, но с фундаментално значение за Ломския оперетен театър. Интервютата на докторантката са несъмнен и то индивидуален влог към историята на града и на Оперетата. Естествено, това се отнася и до записките ѝ от срещи и с други изявени музиканти които независимо от успешните си кариери в чужбина продължават и до днес да поддържат културата на родния си град. Като проф. Аврам Попов или прочутият челист проф. Стефан Попов. Стойностни са под-главите за Детската оперета, за училищните състави на очевидно забележителната личност на Горан Струнджев, по повод на чиято 80 годишнина Милена Иванова организира концерт. И особено много за уникалният църковен хор “Вяра, надежда и любов“ в който самата тя е пяла. За пръв път толкова подробно и с толкова лично отношение – на хорист участвал години наред в състава, се пише за него. И ще цитирам: „В годините преди 89г. това е немислимо начинание, - отбелязва авторката, единствено по рода си поради несъществуването на църковно образование за децата до този момент....

Създаването на детския хор за източно-православни песнопения, несъмнено

даде насока и обогати много деца в тяхното формиране като личности с разнородни интереси. Личности чиито поглед е отправен не само към материални блага (което се наблюдава в днешните поколения буквално обсебени от виртуалния свят). “ И заключава: „Заобикалящата ни агресивна среда не може да посее нищо друго освен неуважение и престомена отпаденост, изразена единствено пред прага на най-големите празници. Поколения, които не съзнават същността на религиозния празник, а са ръководени от породения навик, който не ни кара да вникнем по-дълбоко във вековните традиции спазвани от нашия народ.“

Мисля, че цитатът щрихова и образа на авторката, чиито труд не е лабораторно изследване с цел получаване на звание, а израз на вътрешна необходимост да се направи една многообхватна и жива история, която да съхрани важни детайли и факти.

Естествено, трудът на Милена Иванова може още да бъде обогатен, да се допълнят или прецизират още събития, може да има още по-прецизна редакция което вярвам да стане, когато реши да го публикува.

Считам убедено, че поставените цели са реализирани и написаното от Милена Иванова попълва празнини в нашата културна история и в така занемареното краеведство.

Подредените и описани снимки, хронологията на постановките на Оперетния театър и библиографията са отлично допълнение към написаното.

Докторантката има три публикации и авторефератът е в синхрон с дисертационният труд.

В заключение, считам че дисертационният труд на **Милена Николова Иванова на тема „МУЗИКАЛНИЯТ ЖИВОТ В ГРАД ЛОМ ПРЕЗ ВТОРАТА**

ПОЛОВИНА НА XX ВЕК“ безспорно е с научен принос и съответства на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Затова напълно убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на авторката **Милена Иванова** образователната и научна степен „доктор“ по музикално и танцово изкуство 8.3, специалност **“Класическо пеене“**.

София, юни 2018

Становище:

Проф. Боянка Арнаудова